

8. osztály

8. óra

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. A megoldásra összesen **45 perced** van. Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj! Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

1. Olvasd el a következő szöveget, majd írd a pontsorokra a zárójelbe tett szavak közül azt, amelyik az eredeti szövegben szerepelt! A keresett szó minden esetben mély hangrendű.

A (*puli, vizsla, komondor*)

Ósi magyar pásztorkutya. Európai elterjedése honfoglaló őseinknek köszönhető. Csimbókos (*szőre, bundája, prémje*) nemcsak a hidegtől, hanem a (*medvék, farkasok, hiúzok*) és más fenevadak harapásától is megvédte.

2. Egy zenélő dobozhoz kaptuk az alábbi külföldi használati utasítást. Javítsd ki! Fogalmazd meg három mondatban helyes magyarsággal!

HASZNÁLATI UTASÍTÁS

Zenedoboz

Két nagy elem használ. A mínuszjel alatti rész beleteszi az elemet a dobozba. Ha csukjuk tető, könnyen érintkezik az elemek, az után önműködve dolgozol.

.....

.....

.....

3. Egészítsd ki az alábbi szólásokat a megadott jelentések figyelembevételével!
A *-gal jelölt helyekre minden esetben ugyanazt a szót kell beírni! A zárójelben található betűk megfelelő sorrendbe állításával a keresett szavak összeállíthatók.

a) a valakin
(kdeMaag) *

A szólás jelentése: *felfigyel valakire.*

b) áll a
(szntKbreee) *

A szólás jelentése: *álmos vagy ittas.*

c) Úgy rá, mint a
(zgyivá) * (eéérfny)

A szólás jelentése: *szertő gonddal őrzi.*

d) A *-gal jelölt szó:

4. Keresd ki a népdalból, és írd a pontsorokra a megadott nyelvtani szempontnak megfelelő szavakat!

Kerek az én szűrőm alja,
Piros selyemmel kivarrva.
Magamról ha levetkezem,
Szűrőm fejem alá teszem.

- a) A szóban írásban jelöletlen teljes hasonulás található:
- b) A keresett szó névutó:
- c) A keresett szó határozóragos főnév:
- d) Az első tagmondat (sor) állítmánya:

- e) Jelöld a népdal alábbi szavában a szóelemek határait függőleges vonallal, majd írd a szóelemek fölé a megfelelő számot: 1 = szótő, 2 = képző, 3 = jel, 4 = rag!

s z ű r ö m

5. Olvasd el figyelmesen Vargha Ágnes versét, majd válaszolj a kérdésekre!

sírj
hogy
könnyed
duzzadó árja
leked bánatát el
sodorja sok kicsi
cseppje hulljon remegve
fénylő nyakéket fonj belőle
sose bánd láncod ha el
szakad s millió gyöngye
szerteszalad

a) A vers témáját és formáját figyelembe véve adj találó címet a költeménynek!

.....

b) E költemény szabadon kezeli a helyesírási szabályokat. Említs a versből egy példát arra, hogy a költő eltér a szabálytól. Írd le azt is, hogy mi az eltérés!

.....

c) Melyik szóra rímel a *szerteszalad* szó?

d) Egészítsd ki a vers megfelelő szavával a következő állítást!

*A könnyecsepp úgy viszonyul a könnyek árja kifejezéshez,
mint ahogy a gyöngy a szóhoz.*

6. A fenti versből keress egy-egy példát az alábbi szófajokra!

a) folyamatos melléknévi igenév:

b) határozatlan számnév:

c) Egészítsd ki a vers megfelelő szavával a következő mondatot!

A szóban összeolvadás található.

7. Húzd alá mindegyik sorban azt a szóalakot, amelyiket helyesen írtuk!

a) Tihanyban próbálgattuk a *viszhangot* / *visszhangot*.

b) A feladat teljesen *bonyolultá* / *bonyolúltá* / *bonyolulttá* vált számára.

c) Nem szeretem, ha valaki *megjátssa* / *megjátssza* magát.

d) Pontosan *ilessz* / *illessz* / *illesz* össze az elemeket!

e) Ne *szőj* / *szőjj* / *szöjj* megvalósíthatatlan terveket!

f) A *jegygyűrű* / *jeggyűrű* / *jegy-gyűrű* fényesen csillogott.

8. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Békés Pál: A kétbalkezes varázsló (részlet alapján)

A záróünnepély utolsó eseménye az álláselosztás volt. Az ősi ceremónia azt szolgálja, hogy a munkahelyeket pártatlanul, kizárólag a szerencsére bízva osszák el. Néhány elsős tanonc becipelt a terembe két hatalmas rézüstöt, egyikbe a végzős tanoncok neve került, a másikba az állások egy-egy szelet papíron. A Nagy Rododendron kiengedte ketrecéből a Varázsdarázst. A kék-sárga csikos Varázsdarázst egykor vérengző fenevadként tartották számon, ma azonban már csak közönséges hivatali poszméh, s a Szerencsetündért szolgálja. Évente egyszer jelenik meg az álláselosztó ceremónián. Ide-oda cikázik a két üst között, találomra a papírszeletkéik közé dőf, és összepárosítja a neveket a munkahelyekkel. Most is így történt. Dongónak úgy rémlett, hogy a Varázsdarázs rápillant, és kárörvendően hunyorog a fullánkja fölött. Nem valószínű, hogy tévedett volna. És akkor már tudta, hogy minden hiába: övé a legrosszabb állás az egész évfolyamon. Pártatlanság? Ugyan! – sóhajtott keserűen. – A Varázsdarázs is pikkel rám – állapította meg. Nincs még egy ilyen balszerencsés alak, mint én.

A Nagy Rododendron kihirdette az eredményt, s Dongó újólal keserűt sóhajtott: pártatlanság? Ugyan! Ad Albert – mit tesz isten – bent maradt az elméleti hókuszpókuszológiai tanszéken varázsszegédnek. Pohonc az Elvarázsolat Erdő nemrégiben nyugdíjazott főmágusának helyére került; olyan munkahely az, aminél szebbet álmodni sem lehet. És Dongó már látta is a kövér, fantáziátlan Pohoncot, amint három rettentő próba elé állítja a szabadító lovagokat és legkisebb fiúkat: először egy derelyedombot kell megenni, azután buktahegyet, végül gombóchegyláncot, s ha már olyan kövér a hős, hogy gurul, akkor megmentheti a királykisasszonyt, aki persze fanyalogva nézi a hájas szabadítót.

A Varázsdarázs végül Dongó kezébe hullajtotta a cédulát. Semmi jót nem várt, de amit olvasott, attól mégis elhűlt. Sikerült megkapnia a létező legeslegrosszabb állást.

– Hát te fiam, kétbalkezes Dongó? – kérdezte a Nagy Rododendron.

Fitzhuber Dongó elcsukló hangon olvasta a céduláról:

– Lakótelepi Körzeti Varázslóhivatal.

A Nagy Rododendron sajnálkozva tárta szét a karját.

– Hát, Dongó fiam – mondta –, úgy látszik, mégiscsak te vagy a világ legpechesebb varázslója. Hanem – veregette meg a vállát vigasztalóan – el ne keseredj. Ez is egy rang.

a) Miben tér el egymástól a két üst tartalma?

.....

b) Mi a feladata a Varázsdarázsnak?

.....

c) Melyik rokon értelmű szót használja az író az alábbi szavakra?

A) szertartás, ünnepség, ünnepély:

B) tanuló, segéd, inas, növendék:

C) neheztel, orrol:

d) Töltsd ki a táblázatot!

teljes név	jövendő foglalkozás, beosztás	a jövőendő munkahely pontos neve
A) Ad Albert		
B)		Elvarázsolt Erdő
C)	hivatalnok	

e) A fenti részlet alapján tudhatjuk-e biztosan, hogy igazak-e az alábbi állítások? Húzd alá a megfelelőt!

A) A Varázsdarázs nem szereti Dongót. biztosan tudjuk – nem tudjuk biztosan

B) A Nagy Rododendron az iskola igazgatója. biztosan tudjuk – nem tudjuk biztosan

9. Karikázd be az összes helyesen írt szó betűjelét! Egy sorban több helyesen írt szó is lehet.

a) A) daru	B) kátyu	C) batyu	D) gyanu
b) A) tüzesen	B) tűzben	C) tűzoltó	D) tűzijáték
c) A) színész	B) dícsér	C) ízes	D) ígér
d) A) Ejtsd!	B) Fejcsed!	C) Foggyon!	D) Játsszd!
e) A) utánna	B) azomban	C) kissebb	D) együtt

10. Milyen szempontok alapján értékelnéd a könyveket, ha „A Világ Könyve Díj”-at kellene odaítélned? Tégy három javaslatot, és indokold a bírálóbizottságnak!

